

Jan Dąbrowski, Małgorzata Mogielnicka

Woryty, pow. Olsztyn. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 6, 84-85

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W wyniku prac uzyskano rozpoznanie sytuacji osadniczej prawie na całym cyplu witowskim. Najbardziej istotnym efektem badań jest odkrycie, nieznanej przedtem, osady kultury łużyckiej, współczesnej obu pobliskim stanowiskom: grodzisku i stanowisku D. Jest ona zlokalizowana na południowym stoku lokalnego wzniesienia, tuż pod jego kulminacją. Dane stratygraficzne przemawiają za tym, że pierwotnie osada zajmowała całą powierzchnię badanej formy, dzisiejszy zaś brak obiektów czy warstwy kulturowej na wierzchołku wzniesienia jest rezultatem naturalnej i antropogenicznej degradacji wzgórza. Świadczy o tym obecność tam materiału zabytkowego w warstwie ornej tuż nad calcem oraz spora, o miąższości ca 1,20 m akumulacja warstwy kulturowej nad załomem stromych południowych stoków wzgórza. W rejonie tym odkryto 5 obiektów osadowych kultury łużyckiej. Chronologia : EBIV-V, HC.

Badania na sąsiednim rejonie /E/ pozwoliły na ustalenie zasięgu odkrytej osady, wyznaczając poza tym terminus post quem dla utworzenia się wąwozu, oddzielającego oba rejony, oraz na uchwycenie zachodniej granicy strefy osadnictwa, związanego najprawdopodobniej bezpośrednio z samym grodziskiem.

W sumie więc w bezpośrednim rejonie cypla witowskiego znamy już cztery stanowiska osadowe: grodzisko, nowo odkryta osada w rejonie F, stanowisko D oraz wspomniane uprzednio obniżenie nad doliną Szreniawy. Ze względu na odległość między tymi stanowiskami można uznać je za pozostałość po jednym większym osiedlu, ciągnącym się wzdłuż całego cypla. Brakuje dotąd cmentarzyska, odpowiadającego tak dużemu zgrupowaniu ludności. Postulatem badawczym na następne kampanie wykopaliskowe w Witowie będzie więc: zlokalizowanie cmentarzyska / o ile nie zostało ono zniszczone przez przemysłową eksploatację żwiru/, rozpoznanie małych cypli nad doliną Szreniawy, określenie zasięgu stanowiska D na wschód / czego nie udało się zrealizować w bieżącym roku/.

WORYTY, pow. Olsztyn
Stanowisko 1

Zespół do badań etnogenezy Słowian
w Polsce północno-wschodniej IKHM
PAN

Badania prowadzili doc. dr Jan Dąbrowski
i mgr Małgorzata Mogielnicka / autorka
sprawozdania/. Finansował IKHM PAN i WKZ
w Olsztynie. Trzeci sezon badań, Cmentarzysko
kultury łużyckiej z IV - V okresu epoki brązu.

W czasie prac przekopano ponad 1,5 ara. Prowadzono je w południowo-zachodniej partii cmentarzyska, aby w ten sposób zakończyć badanie obszarów przylegających od zachodu do dawnych wykopów niemieckich / z lat 1929-33/. Uchwycony w latach poprzednich zasięg tych wykopalisk został potwierdzony. Badania tegoroczne pozwoliły na ustalenie, zarysowanej już w latach poprzednich, południowej i południowo-zachodniej granicy cmentarzyska.

Ogółem odkryto 30 grobów, bardzo zniszczonych, zalegających w większości w pasie ziemi przemieszanej, gdzie występują w postaci skupisk przepalonych kości i ceramiki, często dużych i rozwleczonych na znacznej przestrzeni, niejednokrotnie zawierających kamienie. Dolne partie części grobów /9/ znajdują się w żółtym piasku calca. W pasie tym, szerokości 10-14 m, pochówki występują stosunkowo gęsto, dalej w kierunku zachodnim znajduje się już tylko warstwa żółtego piasku pozbawiona grobów. Najdalej wysunięty w tym kierunku grób 849 znajduje się już na granicy pasa ziemi przemieszanej.

W badanej części cmentarzyska obiekty występowały na głębokości od 19 do 81 cm, a miąższość ich wahała się od 2 do 20 cm. Ogółem odkryto 3 groby in situ, wyróżniono 7 grobów popielnicowych / w tym dwa z obstawą kamienną / i jeden jamowy. Podczas przeprowadzonych wstępnie w tym roku badań antropologicznych w 14 grobach znaleziono ślady brązu na przepalonych kościach, a w 3, podczas siania kości, fragmenty szpil kościanych i fragment zdobionej oprawki.

Prace będą kontynuowane.

WORYTY, pow. Olsztyn
Stanowisko 2

Zespół do badań etnogenezy
Słowian w Polsce północno-
wschodniej Instytutu Historii
Kultury Materialnej PAN
w Warszawie

Badania prowadzili: doc dr Jan Dąbrowski
/kierownik prac/, mgr Barbara Balke, mgr
Małgorzata Mogielnicka. Finansował IHKM
PAN oraz WKZ w Olsztynie. Trzeci sezon
badań. Osada kultury łużyckiej z IV - V okresu
epoki brązu .